

Міністерство освіти і науки України

Модельна навчальна програма
інтегрованого курсу «Мистецтво». 10 клас. Основний рівень»
для закладів загальної середньої освіти

Авт.: Комаровська О. А., Миропольська Н. Є., Власова В. Г., Ничкало С. А.
(за ред. О. А. Комаровської)

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.05.2026 № 761)

2026

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Мистецтво. 10 клас» (далі Програма) спрямована на реалізацію концепції і засадничих принципів Нової української школи, Державного стандарту профільної середньої освіти» (ДСПСО) та укладена відповідно до типової освітньої програми для 10-12 класів закладів загальної середньої освіти, що разом забезпечують здобуття профільної середньої освіти за академічним спрямуванням.

Програма реалізує *всі* обов'язкові результати навчання ДСПСО з мистецької освітньої галузі і є основою для створення *навчальних програм* з інтегрованого курсу «Мистецтво» *основного рівня*.

Програма розрахована на 35 годин на рік/ 1 година на тиждень.

Сучасний динамічний, інформатизований, технологічний світ, насичений планетарними комунікативними зв'язками, потребує від людини особливого напруження її творчих сил, сформованої системи загальнолюдських цінностей. У цих процесах зростає роль мистецтва, яке спонукає людину емоційно проживати і осмислювати художні образи, в яких втілюються усі ідеї, теми, сюжети, події, котрі хвилювали людей у різні часи, а також залучати пережите у вибудовування своєї життєвої траєкторії.

Для України мистецтво перетворилося на меседж світові нашої сили, нескореності, патріотизму, національного духу свободи. Мистецька освіта є носієм цих ідей, дієвим інструментом формування інноваційної, національно свідомої особистості, яка прагне через пізнання художніх скарбів утверджувати позитивний образ і самоцінність нашої країни у світі. Перед мистецькою освітою як ніколи постало завдання виховувати особистість, що буде здатна виконувати культуротвірну місію в суспільстві.

Метою мистецької освітньої галузі в ДСПСО визначено цілісний розвиток особистості здобувача освіти в процесі освоєння мистецьких надбань; формування компетентностей, необхідних для мистецько-творчого самовираження, розкриття креативного потенціалу; поціновування національних форм мистецького відображення дійсності; усвідомлення необхідності та цінності мистецтва для культурно-естетичного розвитку нації, утвердження та популяризації українських суспільно-державних (національних) цінностей; усвідомлення власної української національної та громадянської ідентичності в міжкультурній комунікації.

Для досягнення мети Програма націлена на розв'язання **завдань** мистецької освіти:

- виховання ціннісного ставлення до мистецтва і пробудження прагнення його пізнавати впродовж життя;
- поглиблення національно-патріотичних почуттів, любові до української культури, пошанування культурного різноманіття;

- розвиток мистецьких компетентностей, передусім умінь сприймання та інтерпретації творів мистецтва в соціокультурному, історичному контексті; формування критичного мислення, здатності протистояти впливу антигуманної, антихудожньої і антиукраїнської інформації через мистецтво;

- розкриття творчого потенціалу особистості, спонукання до набуття умінь самовираження і самореалізації в мистецькій діяльності;

- формування системи ключових компетентностей (мистецьких знань, умінь та практичного досвіду) для усвідомлення власної спроможності впливати на соціокультурні процеси;

- удосконалення здатності комунікувати через мистецтво, зокрема і в інтернет просторі, на засадах партнерства, толерантності, взаємоповаги.

Відтак, досягнення мети і реалізація завдань базується на відповідності освітнього процесу таким *науково-педагогічним підходам*, як аксіологічний, суб'єктно-діяльнісний, особистісно орієнтований, культурологічний, компетентнісний.

Програма укладена із дотриманням провідних педагогічних принципів, які забезпечують ефективність освітнього процесу, а саме це принципи:

- людиноцентризму й визнання суб'єктності учнів/учениць;
- світоглядної зорієнтованості навчання мистецтва та поваги до мистецьких уподобань і особистісних цінностей учнівства;
- системності, наступності в укладенні та реалізації змісту і досягненні результатів між циклами навчання;
- діалогу і партнерства;
- взаємозумовленості і невід'ємності навчання, виховання і самовиховання особистості в процесі художнього пізнання;
- нероздільності естетичного та морального розвитку, спрямованості на формування активної громадянської позиції;
- єдності мистецтва і життя, зв'язку мистецтва та інших сфер наукового знання;
- поліхудожнього пізнання і націленості на формування цілісної художньої картини світу і цілісної особистості;
- практикоорієнтованого вивчення мистецтва;
- україноцентризму, виховання патріотичної і національно свідомої особистості на підґрунті опанування цілісної картини світу і дотримання краєзнавчого вектору пізнання.

Програма реалізує **компетентнісний потенціал** мистецької освітньої галузі, охоплюючи всі **ключові компетентності**, визначені ДСПСО.

У реалізації компетентнісного потенціалу зв'язки між мистецтвом та іншими сферами знання вибудовуються на засадах **доцільності і природності** у двох векторах: перший – занурення учнівства в художні образи і мистецьку діяльність як спосіб емоційного пізнання світу і набуття позамистецьких знань та умінь, формування образного мислення; другий – залучення позамистецького досвіду знань та умінь для поглиблення емоційності пізнання мистецтва.

Програма передбачає, що компетентнісний потенціал реалізується на основі встановлення системних міжпредметних зв'язків пізнання учнівством мистецтва з історією і громадянською освітою, літературою, географією, екологією, фізикою, хімією, математикою, інформатикою, анатомією, психологією тощо.

Програма враховує, що формування комплексу ключових компетентностей невід'ємне від розвитку комплексу **мистецьких предметних компетентностей** у різних видах мистецької діяльності. Баланс між формуванням ключових і мистецьких предметних компетентностей забезпечує у здобувачів освіти досягнення цілісності художньої картини світу і цілісної картини життя та знання через мистецтво.

Як інтегральну компетентність для мистецької галузі виокремлено **культурну компетентність**, що детерміновано художньо-образною природою мистецтва як форми людської свідомості, передусім здатністю мистецтва трансформувати будь-які життєві, природні, наукові, історичні, соціальні тощо явища в художні образи крізь призму індивідуального світобачення митців і мисткинь.

Ціннісні орієнтири пізнання учнівством мистецтва визначаються послідовним дотриманням стрижневої позиції – **цінності людського життя й україноцентризм художнього пізнання**.

Тематизм навчального змісту **в 10 класі** залучає учнівство до усвідомлення національної специфіки українського мистецтва, непересічних творчих здобутків українських митців і мисткинь *у контексті* сучасних світових культурних процесів і брендів.

У такий спосіб Програма націлена на формування громадянської позиції учнівства, утвердження національної свідомості і патріотичних почуттів, поглиблення поваги до національних цінностей і здобутків та прагнення захищати власну культуру, що суголосно початку формування оборонної свідомості і *відповідає запитам українських реалій*.

Націленість у Програмі змісту і видів діяльності учнівства на формування ціннісної сфери розкривається через рівноцінний розвиток в учнів/учениць художньої емпатії та рефлексії на підґрунті **практико орієнтованого опанування** мистецьких феноменів. Практико орієнтоване пізнання мистецтва передбачає акцент на підтримці творчої

активності і самостійності, врахування мистецьких уподобань; поєднання творчих вправлянь учнів/учениць із сучасними цифровими інструментами; досягнення розуміння учнівством естетичних якостей цифрового продукту, який створюється або використовується; формування медіаграмотності в опрацюванні онлайн-ресурсів для пошукової дослідницької діяльності із дотриманням академічної доброчесності й авторського права.

Програма визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнівства з мистецької освітньої галузі на основі запропоновано змісту інтегрованого курсу та видів навчальної діяльності.

Структура Програми:

1. Пояснювальна записка, в якій окреслено мету, завдання курсу, науково-педагогічні підходи і принципи.
2. Основна частина, в якій конкретизовано «Очікувані результати навчання», «Орієнтовний зміст» та «Види навчальної діяльності».
3. Прикінцева частина, в якій подано рекомендації до організації освітнього процесу, окреслено підходи до оцінювання.

«Очікувані результати навчання».

Основою для формулювання очікуваних результатів навчання у Програмі є **обов'язкові результати навчання** (орієнтири для оцінювання) **основного рівня**, визначені в ДСПСО.

Очікувані результати навчання подані в Програмі до кожної навчальної теми і є орієнтирами для оцінювання, котре здійснюється за групами відповідно до Державного стандарту, як от:

1. Пізнання різних видів мистецтва, виявлення художнього мислення;
2. Художньо-творча діяльність, культурно-мистецька комунікація;
3. Емоційний досвід, естетичне ставлення до мистецтва та життя.

У розробленні **«Орієнтованого змісту»** Програма кореспондує із програмою «Мистецтво. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Івасюк О. М., Комаровська О. А., Власова В. Г., Гринишина Л. М., Кізілова Г. О., Лобова О. В., Назар Л. Й.). Для забезпечення наступності навчання мистецтва враховано зміст програм інших авторських колективів для 7-9 -х класів.

«Орієнтовний зміст».

Тема навчального року в 10 класі – **«Сучасний світ у мистецтві. Мистецтво в житті людини XXI століття»** передбачає завершення циклу вивчення учнями/ученицями художніх стилів і напрямів, що було розпочато у 8 класі («Мистецьке минуле людства очима сучасної людини. Художні стилі і напрями», що охоплює період від давніх

цивілізації до кінця ХІХ століття) і продовжено в 9 класі («Буття людини в новаторських пошуках сучасного мистецтва»), що розкриває стильові особливості мистецтва ХХ століття).

У 10 класі учні/учениці занурюються в розмаїтий світ мистецтва першої чверті ХХІ століття, осмислюючи і систематизуючи процеси і явища різних видів, жанрів і форм, безпосередніми свідками і суб'єктами яких вони є; тематизм Програми передбачає усвідомлення учнівством процесів українського мистецтва невід'ємно від загальносвітових тенденцій, але в контексті українських реалій.

«**Види навчальної діяльності**» подані за групами результатів навчання, що конкретизує можливі активності учнівства в оптимальному досягненні цих результатів і спрощує моніторинг їхнього досягнення. Пріоритет надано художньо-практичним творчим завданням, пошуковій дослідницькій діяльності, дискусіям, що відповідає віковим запитам десятикласників і десятикласниць та разом складає основу для діяльнісного збагачення ціннісної сфери, гнучкого формування системи мистецьких і ключових компетентностей.

Звернімо увагу. З другого семестру 10 класу обирається профіль навчання. З урахуванням цього тематизм Програми вибудований у такий спосіб, що вчитель/вчителька може на власний розсуд встановлювати порядок його опанування (порядок тем). Саме тому в Програмі в переліку активностей учнівства подаються рубрики, котрі запропоновані для поглибленого вивчення курсу, що слід брати до уваги вчителю/вчительці в разі зміни порядку вивчення навчальних тем (позначені * «Мистецький практикум», * «Творчі вправляння»).

Запропоновані Програмою активності учнівства дібрані в такий спосіб, щоб запобігати нівелюванню емоційної складової опанування мистецтва в разі превалювання дистанційної або змішаної форми навчання і надати можливість компенсувати неминуче і об'єктивне зменшення частки важливої для мистецької сфери міжособистісної комунікації завдяки виконанню колективних проєктів, інтерактивних творчих завдань тощо.

Тематична структура навчального змісту

Сучасний світ у мистецтві. Мистецтво в житті людини ХХІ століття	
Вступ.	Динаміка життя в мистецькому світовідчутті людини ХХІ століття
Тема 1	Життя на екрані та на сцені
Тема 2	Перформативні мистецтва в резонансі з життям людини
Тема 3	Трансформації в образотворчому мистецтві
Тема 4.	Сучасна архітектура як простір комунікації

Основна частина

Тема року: Сучасний світ у мистецтві. Мистецтво в житті людини XXI століття

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст	Види навчальної діяльності
Вступ. Динаміка життя в мистецькому світовідчутті людини XXI століття		
<p>зіставляє мистецькі тексти/образи з різними сферами життєдіяльності людини [12 МИО 1.2.2-1]</p> <p>планує мистецьку самоосвіту [12 МИО 1.2.2-2]</p> <p>ідентифікує власні емоції від явищ мистецтва, описує вплив творів і видів мистецької діяльності на власний емоційний стан [12 МИО 3.1.1-2]</p>	<p>Артпрактики у XXI столітті.</p> <p>Мистецтво як джерело нових ідей для розвитку технологій.</p> <p>Метамодернізм і образний світ мистецтва.</p>	<p>Бліц-дискусія - актуалізація власного досвіду спілкування з мистецтвом: «Новації чи традиції?».</p> <p>Спільне розроблення траєкторії пізнання мистецтва.</p>
Тема 1. Життя на екрані та сцені		
<p>добирає мистецькі тексти з використанням ключових слів / дескрипторів (автор, назва, дата, посилання) [12 МИО 1.1.1-1]</p> <p>декодує/аналізує, характеризує, узагальнює мистецькі тексти/явища мистецтва, апелює до власних знань і досвіду [12 МИО 1.2.1-1]</p> <p>пропонує способи художньо-практичної реалізації запропонованої ідеї</p>	<p>Кінематограф і кіноіндустрія у XXI столітті.</p> <p>Жанри, сюжети кіно XXI століття.</p> <p>Особистості в кіномистецтві XXI століття.</p> <p>Знакові фільми сучасності.</p> <p>Українські фільми XXI ст.: реагування на події життя суспільства. Міжнародний резонанс.</p> <p>Медіамистецтво. Цифрові технології в кінематографі.</p>	<p><u>Пізнання різних видів мистецтва, виявлення художнього мислення</u></p> <p>Спільний перегляд та аналіз фільмів і відеозаписів вистав</p> <p>Дослідницькі розвідки творчості режисерів, акторів, операторів тощо</p> <p>Підготовка медіаповідомлень у різних форматах, зокрема цифровому; рекламних текстів до фільмів і вистав</p> <p><u>Художньо-творча діяльність, культурно-мистецька комунікація:</u></p>

<p>[12 МИО 2.1.1-1]</p> <p>використовує різні джерела інформації та комунікації у мистецькій діяльності, створює і поширює медіатексти [12 МИО 2.3.1-1]</p> <p>характеризує наявність естетичної складової у різних професіях [12 МИО 2.4.2 -1]</p> <p>інтерпретує та оцінює мистецькі тексти/ явища, пояснює їх значення для життя людини, пояснює свою позицію [12 МИО 3.2.1-1]</p> <p>визначає свої уподобання у мистецтві [12 МИО 3.2.2-1]</p>	<p>Відеокліп. Трейлер.</p> <p>Сценічне мистецтво у світовому культурному просторі XXI століття.</p> <p>Жанри вистав театру першої чверті XXI століття. Панорама вистав, які стали мистецькими подіями першої чверті XXI століття.</p> <p>Театр як комунікація. Театр і медіа мистецтва. Театральне мистецтво в Інтернет просторі.</p> <p>Маркетинг у театральній справі. Виразові засоби сучасної естради. Шоу-бізнес.</p>	<p>Розігрування ситуацій-зустрічей «представників» професії у сфері театру і кіно</p> <p>Розучування пісень із відомих кінофільмів/вистав</p> <p>*Творчі вправлення:</p> <p>Розроблення критеріїв для «журі» фестивалю за номінаціями «сценарій», «режисура», «відеокліп»</p> <p>Дискусія:</p> <p>«Кодекс» спілкування про мистецтво в інтернет-просторі»</p> <p>Батл «Естрада чи шоу-бізнес»</p> <p><u>Емоційний досвід, естетичне ставлення до мистецтва та життя:</u></p> <p>Вправлення на визначення впливу творів на свій емоційний стан і настрій</p> <p>Вправи на прогнозування впливу кінематографічних і театральних творів на людину</p> <p>*Мистецький практикum.</p> <p>Міні-фестиваль «телефонних» фільмів</p> <p>Сценографічні експерименти для театральної вистави із поєднання традиційних і цифрових засобів</p>
--	---	---

Тема 2. Перформативні мистецтва в резонансі з життям людини

<p>використовує джерела мистецької інформації з урахуванням принципів доброчесності, виявляє культуру використання авторського права [12 МИО 1.1.1-2]</p> <p>пропонує способи художньо-практичної реалізації запропонованої ідеї [12 МИО 2.1.1-1]</p> <p>співпрацює з іншими у процесі мистецької діяльності на засадах командного співробітництва [12 МИО 2.2.1 -1]</p> <p>виявляє культуру використання авторського права [12 МИО 2.3.1 -2]</p> <p>бере участь у заходах мистецького спрямування [12 МИО 2.4.1-1]</p> <p>застосовує мистецький досвід у сфері мистецтва, креативних індустрій [12 МИО 2.4.1-2]</p> <p>характеризує і порівнює вираження емоцій у творах різних видів мистецтва</p>	<p>Звуковий ландшафт життя особистості XXI століття. Жанрові трансформації музики XXI століття. Розвиток електронної музики. Етномотиви в сучасному перетворенні. Нове життя давніх жанрів як суголосність XXI століттю. Візуалізація музики як віддзеркалення візуалізації життя. Аудіовізуальні шоу. Громадянський пафос звучання української музики в сучасному світі. Музика як зброя. Український музичний театр у XXI столітті.</p> <p>Пластичний контекст самовираження особистості у XXI столітті. Визначні явища танцювального мистецтва на українській і зарубіжній сцені. Музично-пластичні перформанси.</p>	<p><u>Пізнання різних видів мистецтва, виявлення художнього мислення:</u> Аналіз музичних і музично-сценічних творів; онлайн-відвідування вистав Дослідницькі розвідки творчості сучасних композиторів, хореографів, виконавців Розроблення медіаповідомлень для шкільного сайту Компонування музичних, танцювальних, шоу програм; підготовка текстів конференсу</p> <p><u>Художньо-творча діяльність, культурно-мистецька комунікація:</u> Добір і розучування пісенного матеріалу за уподобаннями Експериментування із звукозаписом партій для віртуального хорового звучання Розігрування ситуацій профорієнтаційного характеру у сфері менеджменту, звукорежисури, продюсерства, ведучих концертних програм/ естрадних шоу Створення фото і відеоальбомів напрацювань.</p> <p>*Творчі вправлення:</p>
--	---	--

<p>(музичне, візуальне, сценічне, екранне тощо) [12 МИО 3.1.1-1]</p> <p>ідентифікує власні емоції від явищ мистецтва, описує вплив творів і видів мистецької діяльності на власний емоційний стан [12 МИО 3.1.1-2]</p> <p>використовує мистецтво для регуляції власного емоційного стану [12 МИО 3.1.2-1]</p> <p>інтерпретує та оцінює мистецькі тексти/явища, пояснює їх значення для життя людини, пояснює свою позицію [12 МИО 3.2.1-1]</p> <p>визначає свої уподобання у мистецтві [12 МИО 3.2.2-1]</p>		<p>Імпровізуємо музику за допомогою комп'ютерних програм</p> <p>Вчимося танцювати за допомогою інтернет-комунікації</p> <p>Дискусія:</p> <p>«Музична комунікація в Інтернет просторі: чи можливо це?»</p> <p>«Чим цікавий фольклор у сучасних музичних і музично-сценічних жанрах?»</p> <p><u>Емоційний досвід, естетичне ставлення до мистецтва та життя:</u></p> <p>Вправляння на визначення емоцій від сприймання творів</p> <p>Пластичні етюди «Мое тіло – мої емоції» (індивідуально і в групі)</p> <p>*Мистецький практикум.</p> <p>Перформанс на актуальні теми з музичного і танцювального мистецтва: від ідеї до демонстрації і фільмування</p> <p>Квест «Екологія сучасного звукового простору» (із самостійним розробленням завдань)</p>
Тема 3. Трансформації в образотворчому мистецтві		
<p>використовує джерела мистецької інформації з урахуванням принципів</p>	<p>Образотворче мистецтво як складова середовища людської життєдіяльності.</p>	<p><u>Пізнання різних видів мистецтва, виявлення художнього мислення</u></p>

<p>доброчесності, виявляє культуру використання авторського права [12 МИО 1.1.1-2]</p> <p>декодує/аналізує, характеризує, узагальнює мистецькі тексти/явища мистецтва, апелює до власних знань і досвіду [12 МИО 1.2.1-1]</p> <p>зіставляє мистецькі тексти/образи з різними сферами життєдіяльності людини [12 МИО 1.2.2-1]</p> <p>пропонує способи художньо-практичної реалізації запропонованої ідеї [12 МИО 2.1.1-1]</p> <p>співпрацює з іншими у процесі мистецької діяльності на засадах командного співробітництва [12 МИО 2.2.1 -1]</p> <p>бере участь у заходах мистецького спрямування [12 МИО 2.4.1-1]</p> <p>застосовує мистецький досвід у сфері мистецтва, креативних індустрій [12 МИО 2.4.1-2]</p>	<p>Мистецтво, наближене до людини і природи.</p> <p>Тематика творчості сучасних українських та зарубіжних митців. Філософське осмислення буття людини у Всесвіті.</p> <p>Взаємопроникнення мистецтв.</p> <p>Експерименти з матеріалами і художніми техніками. Подолання меж між реальністю та ілюзією.</p> <p>Інсталяції.</p> <p>Переосмислення народних традицій у сучасному українському мистецтві.</p> <p>Традиційність і футуристичність.</p> <p>Мистецьке відображення реалій війни. Візуальна хроніка боротьби та протистояння.</p>	<p>Аналіз творів різних видів образотворчого мистецтва; онлайн-відвідування галерей</p> <p>Дослідницькі розвідки творчості сучасних художників, що охоплюють весь спектр актуальних художніх практик</p> <p>Класифікація характерних ознак творів декоративно-ужиткового мистецтва.</p> <p>Порівняльний аналіз своєрідності мистецтва ХХІ століття, що вимагає осмислення його різноманітності, складності та глибинного зв'язку з конкретною суспільно-політичною ситуацією.</p> <p><u>Художньо-творча діяльність, культурно-мистецька комунікація</u></p> <p>Створення асоціативних образів на площині та в об'ємі традиційними та інноваційними засобами та матеріалами</p> <p>Відтворення у заданій послідовності системи дій, необхідних для виготовлення власного виробу в матеріалі</p> <p>Виготовлення макетів та ескізів у різних техніках, зокрема, колажу та інсталяції</p>
--	---	---

<p>характеризує наявність естетичної складової у різних професіях [12 МИО 2.4.2 -1]</p> <p>ідентифікує власні емоції від явищ мистецтва, описує вплив творів і видів мистецької діяльності на власний емоційний стан [12 МИО 3.1.1-2]</p> <p>визначає свої уподобання у мистецтві [12 МИО 3.2.2-1]</p>		<p>*Творчі вправлення: Графічні вправи зі стилізації природних форм Завдання на перспективну побудову простору Виконання начерків на тему трансформації форм</p> <p>Дискусія: «Хто такий культурний оглядач» <u>Емоційний досвід, естетичне ставлення до мистецтва та життя</u></p> <p>Висловлювання суджень щодо естетичності та художньої виразності арт-об'єктів; Ідентифікація емоцій від власного застосування творчих методів в дизайні, архітектурі та мистецтві, які дозволяють швидко досліджувати ідеї, поєднувати різні образи та матеріали у створенні несподіваних візуальних рішень</p> <p>*Мистецький практикум. Фестиваль проєктів за різновидами актуальних артпрактик ХХІ століття, як от: екологічний арт-об'єкт; Conceptual Art; Digital Art; оп-арт;</p>
--	--	---

		цифрова фотодокументалістика; інтерактивні інсталяції; кінетична скульптура з цифровим керуванням («Ідентифікація та маніпуляція»; «Мистецтво Омани», «Світловий ландшафт»; «Сенсоріум», «Віртуальна Галерея Природи», «Цифровий Рух у Просторі»)
Тема 4. Сучасна архітектура як простір комунікації		
<p>добирає мистецькі тексти з використанням ключових слів/дескрипторів (автор, назва, дата, посилання) [12 МИО 1.1.1-1]</p> <p>використовує джерела мистецької інформації з урахуванням принципів доброчесності, виявляє культуру використання авторського права [12 МИО 1.1.1-2]</p> <p>декодує/аналізує, характеризує, узагальнює мистецькі тексти/явища мистецтва, апелює до власних знань і досвіду [12 МИО 1.2.1-1]</p> <p>зіставляє мистецькі тексти/образи з різними сферами життєдіяльності людини [12 МИО 1.2.2-1]</p>	<p>Архітектурне середовище як простір для зустрічі мистецтв. Синтез мистецтв і динаміку руху.</p> <p>«Архітектура для людини» як стрижнева ідея сучасної архітектури. Зближення архітектури і природного середовища</p> <p>Екологічна архітектура та біодизайн.</p> <p>Біокліматична архітектура. Інтеграція природних елементів та сталих технологій.</p> <p>Органічна архітектура. Ідеї «розчинення» архітектури в природному середовищі;</p>	<p><u>Пізнання різних видів мистецтва, виявлення художнього мислення</u></p> <p>Аналіз синтезу мистецтва у зразках різних напрямів сучасної архітектури.</p> <p>Підготовка коротких усних доповідей на тему, як взаємодія мистецтв визначає ідею архітектурного твору</p> <p>Розроблення медіаповідомлень для дискусії на шкільному сайті на теми збереження історичного архітектурного середовища</p> <p><u>Художньо-творча діяльність, культурно-мистецька комунікація</u></p> <p>Створення фото-кейсу світових прикладів взаємодії архітектурного об'єкта з іншими видами мистецтва (групова робота)</p>

<p>пропонує способи художньо-практичної реалізації запропонованої ідеї [12 МИО 2.1.1-1]</p> <p>співпрацює з іншими у процесі мистецької діяльності на засадах командного співробітництва [12 МИО 2.2.1 -1]</p> <p>здійснює взаємодопомогу, дотримується принципів толерантності [12 МИО 2.2.1-2]</p> <p>використовує різні джерела інформації та комунікації у мистецькій діяльності, створює і поширює медіатексти [12 МИО 2.3.1-1]</p> <p>виявляє культуру використання авторського права [12 МИО 2.3.1 -2]</p> <p>бере участь у заходах мистецького спрямування [12 МИО 2.4.1-1]</p> <p>застосовує мистецький досвід у сфері мистецтва, креативних індустрій [12 МИО 2.4.1-2]</p> <p>характеризує наявність естетичної складової у різних професіях</p>	<p>сучасна інтерпретація національних традицій.</p> <p>Архітектура та екоскульптура. Інсталяції в архітектурному середовищі.</p> <p>Світовий тренд – вуличне мистецтво (Стрит арт). Реагування на соціальні запити й політичні події. Діалог мистецтва і людини.</p> <p>Мурали. Звернення до широкої аудиторії. Елементи зовнішнього середовища в композиції. Мурали українських міст.</p> <p>Графіті. Феномен Бенксі. Графіті в Україні – рефлексії війни.</p> <p>Вулична концептуальна скульптура. Наповнення міського середовища позитивними емоціями.</p>	<p>Розроблення маршрутів віртуальних екскурсій</p> <p>*Творчі вправляння:</p> <p>Створення міні-макету екобулінку («Будинок, що дихає природою»)</p> <p>Творчі розвідки «Знайди гармонію у власному місті/селі» у фотоформаті/колажі</p> <p>Ескізи «Жива Фасадна Система» (екоскульптура та архітектура)</p> <p>Мудборди ідей ілюмінації вулиці рідного міста/селища</p> <p>Дискусія:</p> <p>«Графіті - мистецтво чи вандалізм?»</p> <p>Мистецькі дебати «Економічність та функціональність чи естетичний декор середовища: що важливіше для сучасної людини?»</p> <p>«Стінопис: чи вплине на психологічне здоров'я людини зміна середовища (школи, поліклініки, зупинки транспорту, зони очікування на вокзалі або трансформаторна будка перед вікнами житлового будинку тощо)?»</p>
--	---	---

<p>[12 МИО 2.4.2 -1]</p> <p>характеризує і порівнює вираження емоцій у творах різних видів мистецтва (музичне, візуальне, сценічне, екранне тощо) [12 МИО 3.1.1-1]</p> <p>ідентифікує власні емоції від явищ мистецтва, описує вплив творів і видів мистецької діяльності на власний емоційний стан [12 МИО 3.1.1-2]</p> <p>використовує мистецтво для регуляції власного емоційного стану [12 МИО 3.1.2-1]</p> <p>інтерпретує та оцінює мистецькі тексти/явища, пояснює їх значення для життя людини, пояснює свою позицію [12 МИО 3.2.1-1]</p> <p>визначає свої уподобання у мистецтві [12 МИО 3.2.2-1]</p>		<p><u>Емоційний досвід, естетичне ставлення до мистецтва та життя</u></p> <p>Обмін думками на тему «В якому архітектурному середовищі я відчуваю відновлення емоційного ресурсу»</p> <p>Висловлення вражень на тему «Якими звуками наповнити архітектурне середовище для комфортного перебування в ньому»</p> <p>*Мистецький практикум</p> <p>План «Реконструкції» проблемного об'єкта в моєму місті/селищі» : демонстрація-конкурс проєктів</p> <p>Мурал/Графіті в стилі стріт-арт «Екологічний Код Майбутнього»</p>
---	--	---

Прикінцева частина

Рекомендації до планування освітнього процесу.

Тематичний зміст курсу, що охоплює найновіші мистецькі процеси і явища нашого часу, не пов'язаний із хронологією появи певних видів мистецтва, стильових напрямів тощо. Тому послідовність тематичних блоків у межах річної теми в 10 класі може варіюватися відповідно до зацікавленостей учнівства або на розсуд учителя/вчительки. При визначенні послідовності опанування змісту слід враховувати, що з другого семестру в 10 класі учні й учениці мають можливість перейти до поглибленого вивчення мистецтва. Класи, які не обирають профільне вивчення мистецтва, продовжують опановувати зміст цієї Програми.

Пропоновані в Програмі активності є *орієнтовними* і слугують учителю/вчительці поштовхом для ініціації тих, які є доцільними в конкретному класі залежно від запитів учнівства, рівня підготовленості класу тощо.

Оцінювання.

Оцінювання здійснюється на основі критеріїв, що відповідають групам результатів навчання (ГР), які формуються під час опанування інтегрованого курсу мистецтва і висвітлюють розвиток певної особистісної сфери учня/учениці:

- ГР-1 «Пізнання різних видів мистецтва, виявлення художнього мислення» (сформованість знань з мистецтва, вміння аналізувати, інтерпретувати твори мистецтва);
- ГР-2 «Художньо-творча діяльність, культурно-мистецька комунікація» (результати і перебіг практично-творчої діяльності учнів та учениць у різних видах мистецтва, динаміка формування певних практичних умінь, рівень взаємодії, зокрема під час участі в колективних проєктах, презентації творчих здобутків тощо);
- ГР-3 «Емоційний досвід, естетичне ставлення до мистецтва та життя» (стан і динаміка розвитку емоційної чутливості до мистецтва, вміння сприймання, художня емпатія, прояви особистісно-ціннісного ставлення до мистецтва і до власної творчості).

Під час оцінювання слід враховувати, що досягнення результатів навчання учнів і учениць відбувається у різних видах мистецької діяльності/ активностей як у традиційному, так і в цифровому середовищі.

Формами оцінювання є:

- 1) усна або письмова (індивідуальні, групові, фронтальні опитування; аналіз підготовлених учнями/ученицями повідомлень, есе, творів на мистецьку тематику, сценаріїв тощо);
- 2) практична, яка передбачає аналіз виконаних учнівством практичних навчальних і творчих завдань (з музичного, образотворчого, інших мистецтв), спостереження участі в реалізації мистецьких проєктів тощо;
- 3) тестування в електронному форматі.

Збалансоване поєднання різних видів діяльності і форм оцінювання дозволяє комплексно виявляти і оцінювати навчальні досягнення учнів та учениць за всіма критеріями.

Під час різних форм оцінювання важливо стимулювати досягнення учнями/ученицями усвідомлення власного поступу в навчанні мистецтва, підтримувати їхню здатність самовираження, нестандартність художнього мислення, сформованість адекватної самооцінки, прагнення вибудовування траєкторії саморозвитку.

Для визначення навчальних досягнень учнів/учениць здійснюється поточне/формувальне, тематичне/підсумкове оцінювання.

Поточне/формувальне оцінювання фіксує динаміку розвитку учнів\учениць, мотивує до прояву творчої ініціативи, креативності, саморозвитку, долання труднощів, дає можливість здійснювати моніторинг формування мистецьких предметних і ключових компетентностей.

Підсумкове оцінювання фіксує рівень мистецьких досягнень із певною періодичністю, яка встановлюється вчителем/вчителькою за доцільністю з урахуванням рівня конкретного класу.

Для підсумкового оцінювання може відводитися урок/деякий час уроку або ж підсумкове оцінювання може здійснюватися як узагальнення результатів поточного оцінювання, що є більш доцільним стосовно ГР-2.

Засоби навчання за модельною навчальною програмою – це підручники та/або навчальні посібники, довідникові джерела, зокрема аудіо- та візуальні, інтернет-платформи, а також мультимедійні засоби навчання та контролю засвоєння змісту, технічні засоби для відтворення музики, музичний інструментарій, матеріали та інструменти для образотворчої діяльності тощо.

Список використаних джерел

1. Закон України про освіту (2017) [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Державний стандарт профільної середньої освіти (2024). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-2024-%D0%BF#Text>
3. Ключові компетентності для навчання протягом життя (Рамкова програма щодо оновлених ключових компетентностей для навчання протягом життя). URL: <http://dlse.multycourse.com.ua/ua/page/15/53>
4. Концептуальні засади мистецької освітньої галузі. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/novyny-posylannia/konceptualni-zasadi-misteckoyi-osvitnoyi-galuzi.pdf>
5. Нова українська школа: концептуальні засади реформування нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

6. Про затвердження Типової освітньої програми для 10-12 класів закладів загальної середньої освіти, які забезпечують здобуття профільної середньої освіти за академічним спрямуванням (Наказ МОН України № 765 від 26.05.2025). URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-typovoi-osvitnoi-prohramy-dlia-10-12-klasiv-zakladiv-zahalnoi-serednoi-osvity-iaki-zabezpechuiut-zdobuttia-profilnoi-serednoi-osvity-za-akademichnym-spriamuvanniam>